

مطالعه رابطه بین انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دختر پایه نهم

آذر عروجی^۱، انیس شیری^۲، حمیدرضا شمس راوندی^۳

^۱دانش آموخته مقطع کارشناسی، گروه آموزش علوم اجتماعی، دانشگاه فرهنگیان، مرکز امام خمینی (ره)، کاشان، ایران

^۲دانش آموخته مقطع کارشناسی، گروه آموزش علوم اجتماعی، دانشگاه فرهنگیان، مرکز امام خمینی (ره)، کاشان، ایران

^۳دکتری تخصصی روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشگاه فرهنگیان، مرکز امام خمینی (ره)، کاشان، ایران (نویسنده مسئول)

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان انجام شد. پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه جمع آوری داده ها توصیفی و از نمونه طرح های همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر پایه نهم مدارس شهرستان کاشان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود که از میان آن ها دانش آموزان پایه نهم مدرسه سعدی با حجم ۱۰۳ نفر به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. به منظور سنجش انگیزش تحصیلی از پرسشنامه انگیزش تحصیلی هارتر (۱۹۸۱) استفاده شد و برای سنجش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان معدل نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفت. داده ها با استفاده از آمار توصیفی و آماراستنباطی ازجمله ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون در نرم افزار SPSS-۲۶ تحلیل شد. نتایج پژوهش نشان داد بین پیشرفت تحصیلی با متغیرهای انگیزش تحصیلی ($r=0/293$ ، $P<0/01$)، انگیزش درونی ($r=0/313$ ، $P<0/01$) و انگیزش بیرونی ($r=0/204$ ، $P<0/05$) رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. به طوری که با افزایش انگیزش تحصیلی، میزان عملکرد تحصیلی دانش آموزان افزایش می یابد. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد ۸ درصد از تغییرات متغیر پیشرفت تحصیلی توسط انگیزش تحصیلی قابل تبیین است. لذا باتوجه به اهمیت انگیزش تحصیلی در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پیشنهاد می شود برنامه ریزان آموزشی بیش از پیش به مقوله انگیزش توجه نشان داده و زمینه رشد و شکوفایی دانش آموزان را فراهم کنند.

واژه های کلیدی: انگیزش تحصیلی، پیشرفت تحصیلی، انگیزش درونی، انگیزش بیرونی، دانش آموزان

مقدمه

موفقیت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان هر جامعه نشان‌دهنده موفقیت نظام آموزشی در زمینه هدف‌یابی و توجه به رفع نیازهای فردی است. بنابراین نظام آموزشی را زمانی می‌توان کارآمد و موفق دانست که عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان آن در مقاطع مختلف بیشترین و بالاترین رقم را داشته باشد (شفیعی و همکاران، ۱۴۰۰)، چرا که پیشرفت هر فرد در جامعه به میزان موفقیت وی در عملکرد تحصیلی بستگی دارد (تربتی‌نژاد و همکاران، ۱۴۰۱). پیشرفت تحصیلی، توانایی آموخته شده یا اکتسابی فرد در موضوعات آموزشی است که به وسیله‌ی آزمون‌های استاندارد شده یا معلم ساخته اندازه‌گیری می‌شود (سیف، ۱۴۰۰).

یکی از مسائل و مشکلات اساسی نظام آموزشی هر کشوری، مسئله افت تحصیلی است. این موضوع هر ساله هزینه‌های بسیار بالایی را دربرداشته و دورنمای پیشرفت و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورها را مبهم می‌کند. مطابق مطالعات انجام شده، این مشکل هر سال افزایش می‌یابد و بسیاری از دانش‌آموزان ابتدایی و راهنمایی، نمی‌توانند از پس مواد و محتوای آموزشی طراحی و تدوین شده برآیند یا آن‌ها را در موعد مقرر انجام دهند. زمانی این مسئله اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که بدانیم بسیاری از این افراد توانایی‌های لازم برای کسب موفقیت را دارند، ولی موفق نمی‌شوند. مشکلاتی که در این رابطه شایان توجه است، در ابعاد فرد، خانواده، مدرسه و جامعه خلاصه می‌شود. البته فقط در ذهن و روی کاغذ می‌توان آن‌ها را از یکدیگر مجزا کرد؛ این عوامل، گاه چنان در هم تنیده‌اند و کنش متقابل دارند که تعیین نقش و سهم هر کدام به دشواری امکانپذیر است (نظری‌گزنق و ضیایی، ۱۳۹۷). بنابراین توجه به مؤلفه‌هایی که منجر به پیشرفت تحصیلی شده و مانع از افت آن می‌گردد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

یکی از این مؤلفه‌ها در بعد فردی، انگیزش تحصیلی است که می‌تواند تأثیر مؤثری بر آینده یک جامعه و رشد و توسعه‌ی یک کشور داشته باشد. انگیزش پیشرفت تحصیلی به‌عنوان یکی از انگیزه‌های پیشرفت، نیرویی درونی است که یادگیرنده را به ارزیابی همه‌جانبه عملکرد خود با توجه به عالی‌ترین معیارها، تلاش برای موفقیت در عملکرد و برخورداری از لذتی که با موفقیت در عملکرد همراه است، سوق می‌دهد. رفتار دارای انگیزه، رفتاری با انرژی، جهت‌دار و دنباله‌دار است؛ پس اگر افراد، دارای انگیزه پیشرفت باشند مسلماً زمینه موفقیت و پیشرفت تحصیلی خود را نیز هموار می‌کنند (حسینی، ۱۴۰۱)، چراکه انگیزش تحصیلی عزم افراد برای موفقیت است (ماوهای و همکاران، ۲۰۲۳).

انگیزه تأثیر مستقیمی روی تلاش برای رسیدن به اهداف مشخص دارد. انگیزه اهداف مشخصی را ترسیم می‌کند که افراد برای رسیدن به آن تلاش می‌کنند. بنابراین انگیزه روی انتخاب‌هایی که دانش‌آموزان می‌کنند تأثیر می‌گذارد. انگیزه باعث می‌شود تلاش و انرژی دانش‌آموز افزایش یابد. همچنین انگیزه روی نوع اطلاعات و نحوه‌ی پردازش نیز اثر می‌گذارد، چرا که دانش‌آموزان با انگیزه با احتمال بیشتری به درس توجه نشان می‌دهند و سعی می‌کنند درس را بفهمند در عوض دانش‌آموزان بی‌انگیزه فقط به شکلی مصنوعی سعی می‌کنند فرآیند یادگیری را پشت سر بگذارند (حویزائی، ۱۴۰۱).

بنابراین عملکرد ضعیف یک دانش‌آموز در انجام تکالیف می‌تواند ناشی از انگیزش ناکافی وی باشد و عملکرد خوب دانش‌آموز دیگر در درس ممکن است به دلیل انگیزش بالا و پشتکار او باشد. در رویکرد رفتاری پاداش‌ها و تنبیه‌های بیرونی مبنای انگیزش افراد هستند. مشوق‌ها، محرک‌های مثبت و منفی هستند که دانش‌آموزان را بر می‌انگیزند تا رفتار خاصی را انجام دهند. این مشوق‌ها در کلاس درس می‌تواند نمره‌های عددی باشد. درحالی‌که رویکرد شناختی معتقد است افکار، باورها و

^۱- Mauhay

اسنادهای درونی دانش‌آموزان، انگیزش آنان را هدایت می‌کند. در رویکرد شناختی تعیین هدف، برنامه‌ریزی و واریسی پیشرفت به سوی هدف مورد تأکید است و به دانش‌آموزان فرصت‌هایی داده می‌شود تا مسئول کنترل پیامدهای شناختی خود باشند. در واقع انگیزش را می‌توان به دو گروه درونی و بیرونی تقسیم کرد. در انگیزش بیرونی که در مباحث رفتاری مطرح است هر عملی برای به‌دست آوردن چیزی انجام می‌گیرد، پاداش‌ها و تنبیه‌ها می‌توانند علت انجام امور باشند. اما در انگیزش درونی که مورد تأکید رویکرد شناختی است فرد هر عمل را به خاطر خود آن عمل انجام می‌دهد. در سال‌های گذشته نظریه‌های گوناگونی در زمینه انگیزش ارائه شده است که از جمله آن‌ها می‌توان به نظریه خودتعیین‌گری دسی^۲ و ریان^۳ اشاره کرد. در این دیدگاه دانش‌آموزان کارها را نه به خاطر موفقیت و پاداش بیرونی، بلکه به دلیل علاقه و خواسته خودشان انجام می‌دهند (بیابانگرد، ۱۳۹۷).

انگیزه درونی نقش مهمی در یادگیری دانش‌آموزان دارد. اگر در بسیاری از دانش‌آموزان انگیزه‌های درونی مانند کنجکاوی و علاقه به مطالعه ایجاد شود، به راحتی می‌توانند عملکرد یادگیری خوبی کسب کنند. انگیزه یادگیری، دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا عادات یادگیری را به خوبی فراگرفته و به اثرات رضایت بخشی دست یابند. واضح است که معلمان باید بر روش‌های پرورش انگیزه درونی دانش‌آموزان تأکید زیادی داشته باشند. انگیزش درونی دانش‌آموزان را می‌توان با علاقه طبیعی آن‌ها پرورش داد. درحالی‌که انگیزش بیرونی آن‌ها تحت تأثیر برخی عوامل بیرونی مانند پاداش، ترفیع و فرصت دریافت آموزش بیشتر قرار می‌گیرد (ژانگ^۴ و شائو^۵؛ ۲۰۲۱). دانش‌آموزان با انگیزه می‌توانند راحت‌تر در فعالیت‌ها شرکت کنند. آن‌ها می‌توانند با انگیزه لذت و چالشی که در درون خود پیدا می‌کنند تلاش بیشتری برای انباشت دانش انجام دهند (مونتن^۶ و همکاران، ۲۰۲۲).

انگیزش مهمترین پیش شرط یادگیری است و نقش عمده‌ای در جریان یادگیری ایفا می‌کند؛ به طوری که گاهی نقش انگیزه حتی بیشتر از هوش در روند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، نمود پیدا کرده و آنان را به سمت موفقیت تحصیلی سوق می‌دهد (خانی‌چلکاسری و همکاران، ۱۴۰۱). همچنین در میان عوامل متعدد تأثیرگذار بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی، انگیزش نقش برجسته بلکه مهم‌تری را ایفا می‌کند (سرحدی و همکاران، ۱۴۰۱).

بنابراین با توجه به اینکه موفقیت یا عدم موفقیت فراگیران در عملکرد تحصیلی، از مهمترین دغدغه‌های نظام آموزشی است و انگیزش در موفقیت هر چه بیشتر فراگیران اثر عمده‌ای دارد (حبیبی و همکاران، ۱۴۰۰)، روانشناسان ضرورت توجه به انگیزش در تعلیم و تربیت را به دلیل ارتباط مؤثر آن با یادگیری متذکر شده‌اند.

از جمله پژوهش‌هایی که دلالت بر رابطه‌ی بین انگیزش و پیشرفت تحصیلی دارند می‌توان به پژوهش شعبانی (۱۴۰۱) تحت عنوان "بررسی رابطه انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان پسر پایه سوم ابتدایی شهر ساوه"، اشاره کرد که طبق نتایج حاصل مشخص شد بین انگیزش درونی و انگیزش بیرونی به‌عنوان مؤلفه‌های انگیزش تحصیلی با پیشرفت تحصیلی

^۱- Deci

^۲- Ryan

^۳- Zhang

^۴- Shao

^۵- Muntean

رابطه معناداری وجود دارد. همچنین در پژوهش‌های دیگری از جمله محمدی و همکاران (۱۴۰۱)، تربیتی‌نژاد و همکاران (۱۴۰۱)، محمودی و سراج (۱۴۰۱)، حویزائی (۱۴۰۱) و موسوی (۱۴۰۱) مشخص شده است که انگیزه تأثیر بسزایی در روند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارد به طوری که ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان باعث بهبود عملکرد تحصیلی آن‌ها می‌شود. در مطالعات خارجی، سینگ^۷ و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان "اثر انگیزش شناختی-رفتاری بر مشارکت دانش‌آموزان"، دریافتند بین انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان و مشارکت آن‌ها رابطه معناداری وجود دارد. آن‌ها انگیزه را مقدمه مشارکت دانستند و ایجاد وظایف چالش‌برانگیز همراه با راهنمایی و بازخورد معلم را عامل افزایش انگیزه و مشارکت دانش‌آموزان معرفی کردند.

همچنین عبدالرحمن^۸ (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی تأثیر آگاهی فراشناختی و انگیزش تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه عجمان پرداخت که نتایج آن نشان داد بین پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی دانشجویان همبستگی بسیار معناداری وجود دارد. پژوهشگر دیگری در بررسی‌های خود به منظور تبیین رابطه بین انگیزش و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نشان داد انگیزش یادگیری تأثیر مثبت و معناداری بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در دبیرستان‌های دولتی پادانگ دارد (رافیولا^۹ و همکاران، ۲۰۲۰).

لذا با توجه به اهمیت انگیزش در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و مطالعه پیشینه و اطمینان از فقدان پژوهش در جامعه مورد مطالعه، پژوهش حاضر درصدد پاسخ‌گویی به این پرسش است که آیا انگیزش تحصیلی اعم از انگیزش درونی و انگیزش بیرونی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معناداری دارد؟ همچنین در صورت وجود رابطه، چند درصد از واریانس متغیر پیشرفت تحصیلی براساس متغیر انگیزش تحصیلی قابل تبیین است؟

فرضیه‌های پژوهش

- ۱ - انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان با پیشرفت تحصیلی آن‌ها همبستگی دارد.
۲. بین انگیزش درونی دانش‌آموزان و پیشرفت تحصیلی آن‌ها رابطه معنادار وجود دارد.
۳. بین انگیزش بیرونی دانش‌آموزان و پیشرفت تحصیلی آن‌ها رابطه معنادار وجود دارد.

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه جمع‌آوری داده‌ها توصیفی و از نمونه طرح‌های همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان دختر پایه نهم مدارس شهرستان کاشان در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ بود که از میان آن‌ها دانش‌آموزان پایه نهم مدرسه سعدی با حجم ۱۰۳ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. پس از هماهنگی‌های لازم با مدیریت مدرسه سعدی، محققان با همراهی معلم وارد چهار کلاس پایه نهم موجود در این مدرسه شدند و پس از اطمینان خاطر دادن به آزمودنی‌ها مبنی بر محرمانه ماندن اطلاعات حاصل از پژوهش، پرسشنامه‌ها در اختیار کلیه اعضای نمونه، شامل ۱۰۳ نفر قرار گرفت. آزمودنی‌ها با آگاهی از اهداف این تحقیق با رضایت کامل در پژوهش شرکت کردند. پس از بررسی پرسشنامه‌ها، هیچ پرسشنامه‌ای بدون پاسخ یافت نشد و تجزیه و تحلیل داده‌ها با ۱۰۳ پرسشنامه انجام شد. برای

^۷- Singh

^۸- Abdelrahman

^۹- Rafiola

سنجش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نیز معدل نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفت. به‌منظور تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آمار توصیفی از جمله فراوانی و درصد، میانگین و انحراف معیار، کجی و کشیدگی، کمترین و بیشترین مقدار و آماراستنباطی چون ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد. برای این منظور نرم‌افزار SPSS-۲۶ مورد استفاده قرار گرفت.

ابزار سنجش

پرسشنامه انگیزش تحصیلی هارتر^{۱۲} این پرسشنامه شامل ۳۳ گویه می‌باشد که هدف آن بررسی انگیزش تحصیلی در بین دانش‌آموزان است. این ابزار شکل اصلاح شده مقیاس هارتر (۱۹۸۱) به‌عنوان یک ابزار سنجش انگیزش تحصیلی است. همان‌گونه که بیان شد مقیاس اصلی هارتر، انگیزش تحصیلی را با سؤال‌های دو قطبی می‌سنجد که یک قطب آن انگیزش درونی و قطب دیگر انگیزش بیرونی است و پاسخ آزمودنی به موضوع هر سؤال فقط می‌تواند یکی از دلایل بیرونی یا درونی را در برداشته باشد. از آنجا که در بسیاری از موضوع‌های تحصیلی، انگیزه‌های درونی و بیرونی هر دو نقش دارند، لپر^{۱۳} و همکاران (۲۰۰۵) مقیاس هارتر را به شکل مقیاس‌های معمول درآوردند که هر سؤال تنها یکی از دلایل انگیزش درونی و بیرونی را در نظر می‌گیرد. این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت (هیچ وقت ۱؛ به ندرت ۲؛ گاهی اوقات ۳؛ اکثر اوقات ۴؛ تقریباً همیشه ۵) می‌باشد که البته این شیوه نمره‌گذاری در سؤال‌های ۳، ۴، ۵، ۹، ۱۰، ۱۵، ۱۶، ۱۹، ۲۱، ۲۷، ۳۱ معکوس خواهد بود. در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۳۳ تا ۶۶ باشد، میزان انگیزش تحصیلی در جامعه ضعیف، در صورتی که بین ۶۷ تا ۹۹ باشد متوسط و اگر بالای ۱۰۰ باشد بسیار خوب است.

جدول ۱. سوالات مرتبط با انگیزش درونی و بیرونی

مؤلفه‌های انگیزش	شماره سوالات
انگیزش درونی	۶-۲-۱-۳۳-۳۰-۲۹-۲۶-۲۵-۲۴-۲۰-۱۹-۱۸-۱۴-۱۳-۱۲-۸-۷
انگیزش بیرونی	۵-۴-۳-۳۲-۳۱-۲۸-۲۷-۲۳-۲۲-۲۱-۱۷-۱۶-۱۵-۱۱-۱۰-۹

اعتبار این پرسشنامه در بررسی لپر و همکاران با استفاده از روش بازآزمایی به فاصله ۶ هفته ۰/۷۴ به‌دست آمد و ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس انگیزش درونی معادل ۰/۹۰ و برای انگیزش بیرونی معادل ۰/۷۸ محاسبه شد. در ایران نیز بحرانی (۱۳۸۸) به بررسی روایی و پایایی این پرسشنامه پرداخت و ضرایب همسان درونی از طریق همبستگی هر سؤال با نمره کل مقیاس‌ها را برای پاره مقیاس انگیزش درونی بین ۰/۳۰ تا ۰/۷۸ و برای پاره مقیاس انگیزش بیرونی بین ۰/۳۰ تا ۰/۶۷ گزارش کرد که با تحلیل مؤلفان هم خوانی داشت. همچنین بحرانی ضرایب آلفا کرونباخ و بازآزمایی مقیاس کلی انگیزش درونی را به ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۸۶ و انگیزش بیرونی را ۰/۶۹ و ۰/۷۲ عنوان کرد.

^{۱۲} Harter

^{۱۳} Lepper

جدول ۲. آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر

انگیزش تحصیلی	انگیزش درونی	انگیزش بیرونی
۰/۸۷	۰/۸۵	۰/۶۵

در پژوهش حاضر نیز ضریب آلفای کرونباخ برای انگیزش تحصیلی دانش آموزان ۰/۸۷ و برای خرده مقیاس های انگیزش درونی و انگیزش بیرونی ۰/۸۵ و ۰/۶۵ به دست آمد.

یافته ها

برای تجزیه و تحلیل نتایج پژوهش از شاخص های آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد.

جدول ۳. توزیع فراوانی نمونه آماری به تفکیک تحصیلات والدین

تحصیلات	بی سواد	ابتدایی	راهنمایی	دبیرستان	دیپلم	لیسانس	فوق لیسانس	کل
فراوانی	۵	۱۰	۱۴	۳	۶۱	۳	۷	۱۰۳
پدر درصد	۹/۴	۹/۷	۱۳/۶	۲/۹	۵۹/۲	۲/۹	۶/۸	۱۰۰
فراوانی	۸	۱۰	۱۳	۶	۵۴	۱۰	۲	۱۰۳
مادر درصد	۷/۸	۹/۷	۱۲/۶	۵/۸	۵۲/۴	۹/۷	۱/۹	۱۰۰

جدول ۴. توزیع فراوانی نمونه آماری به تفکیک شغل والدین

شغل	بیکار/خانه دار	آزاد	کارگر	کارمند	کل
فراوانی	۲	۵۵	۳۲	۱۴	۱۰۳
پدر درصد	۱/۹	۵۳/۴	۳۱/۱	۱۳/۶	۱۰۰
فراوانی	۸۹	۸	۱	۵	۱۰۳
مادر درصد	۸۶/۳	۷/۸	۱	۴/۹	۱۰۰

براساس نتایج جداول ۳ و ۴ اکثر پدران و مادران دارای سطح تحصیلات دیپلم به ترتیب با ۵۹/۲ و ۵۲/۴ درصد بودند. همچنین ۵۳/۴ درصد پدران دارای شغل آزاد و ۸۶/۴ درصد مادران خانه دار بودند.

جدول ۵. یافته های توصیفی متغیرهای پژوهش N=۱۰۳

نام متغیر	کمترین مقدار	بیشترین مقدار	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشدگی
نمره انگیزش درونی	۳۰	۷۹	۵۲/۱۶	۱۲/۰۲	۰/۱۴۴	-۰/۴۵۶
نمره انگیزش بیرونی	۲۷	۶۴	۴۴/۱۵	۸/۳۹	۰/۱۲۰	-۰/۴۰۶

نمره انگیزش تحصیلی	۶۲	۱۴۱	۹۶/۳۰	۱۸/۶۸	۰/۲۰۳	- ۰/۲۱۷
پیشرفت تحصیلی	۱۴	۲۰	۱۸/۱۴	۱/۵۳	- ۰/۷۶۰	- ۰/۰۸۹

همان گونه که در جدول ۵ مشاهده می شود میزان کجی و کشیدگی متغیرهای پژوهش بین $+1/5$ و $-1/5$ قرار دارند، در نتیجه توزیع داده ها برای همه متغیرهای پژوهش نرمال است. همچنین میانگین و انحراف معیار برای انگیزش تحصیلی به ترتیب $96/30$ و $18/68$ ، برای انگیزش درونی $52/16$ و $12/02$ و برای انگیزش بیرونی $44/15$ و $8/39$ می باشد. بنابراین انگیزش بیرونی دانش آموزان کمتر از انگیزش درونی آن ها است. از آنجایی که میانگین انگیزش تحصیلی دانش آموزان برابر با $96/30$ شده است؛ می توان نتیجه گرفت میزان انگیزش تحصیلی در این جامعه در سطح متوسط می باشد. همچنین بیشترین میزان انگیزش در بین آزمودنی ها 141 و کمترین آن 62 بوده است.

جدول ۶. ماتریس ضرائب همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	نمره انگیزش درونی	نمره انگیزش بیرونی	نمره انگیزش تحصیلی	وضعیت پیشرفت تحصیلی
نمره انگیزش درونی	۱			
نمره انگیزش بیرونی	$0/664^{**}$	۱		
نمره انگیزش تحصیلی	$0/942^{**}$	$0/887^{**}$	۱	
پیشرفت تحصیلی	$0/313^{**}$	$0/204^{*}$	$0/293^{**}$	۱

$P < 0/05^{*}$ و $P < 0/01^{**}$

براساس نتایج جدول ۶ متغیر انگیزش تحصیلی با پیشرفت تحصیلی به صورت مثبت و با سطح معناداری $0/003$ همبسته ($r = 0/293$ ، $P < 0/01$) بود. همچنین انگیزش درونی با پیشرفت تحصیلی به صورت مثبت و با سطح معناداری $0/001$ همبسته ($r = 0/313$ ، $P < 0/01$) بود. انگیزش بیرونی نیز با پیشرفت تحصیلی به صورت مثبت و با سطح معناداری $0/039$ همبسته ($r = 0/204$ ، $P < 0/05$) بود. در این رابطه ها میزان همبستگی انگیزش درونی بیشتر از انگیزش بیرونی بوده است. بنابراین هر سه فرضیه تحقیق مبنی بر وجود رابطه بین پیشرفت تحصیلی با متغیرهای انگیزشی تحصیلی، انگیزش درونی و انگیزش بیرونی تأیید می شود. به طوری که با افزایش انگیزش تحصیلی اعم از انگیزش درونی و انگیزش بیرونی، میزان عملکرد تحصیلی دانش آموزان افزایش می یابد.

جدول ۷. خلاصه مدل رگرسیون

ضریب همبستگی رگرسیون	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطا معیار برآورد
$0/313$	$0/098$	$0/080$	$1/468$

در جدول ۷ مقدار ضریب تعیین اصلاح شده که بیانگر تغییرات در متغیر وابسته، بر اثر نوسانات متغیر مستقل است برابر با ۰/۰۸۰ به دست آمده که نشان می دهد انگیزش تحصیلی حدود ۸ درصد از تغییرات متغیر پیشرفت تحصیلی را تبیین می کند.

جدول ۸. نتایج تحلیل رگرسیون

منبع اثر	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	مقدار معناداری
رگرسیون	۲۳,۴۲۸	۲	۱۱,۷۱۴	۵,۴۲۹	۰,۰۰۰۶
باقیمانده	۲۱۵,۷۸۴	۱۰۰	۲,۱۵۸		
کل	۲۳۹,۲۱۲	۱۰۲			

با توجه به نتایج به دست آمده در جدول ۸ مدل رگرسیونی برای پیش بینی پیشرفت تحصیلی از روی انگیزش درونی و انگیزش بیرونی در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار بوده است.

جدول ۹. ضرایب تأثیر و ضرایب استاندارد رگرسیون

مدل	ضرایب تأثیر استاندارد نشده		ضرایب تأثیر استاندارد شده		T	مقدار معناداری
	B	خطا معیار	Beta			
مقدار ثابت	۱۶,۰۸۸	۰,۷۹۶	-		۲۰,۲۱۴	۰,۰۰۰
نمره انگیزش درونی	۰,۴۰	۰,۱۶	۰,۳۱۷		۲,۴۹۹	۰,۰۱۴
نمره انگیزش بیرونی	- ۰,۰۰۱	۰,۲۳	- ۰,۰۰۷		- ۰,۰۵۴	۰,۹۵۷

براساس نتایج جدول ۹ متغیر پیش بین انگیزش درونی ($B=0/317$ ، $P<0/05$) به گونه معنادار، سهم معینی را در تبیین پیشرفت تحصیلی ایفا می کند و با حذف اثر متغیر مذکور، متغیر انگیزش بیرونی نقش معناداری در پیش بینی پیشرفت تحصیلی ندارد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه نهم مدارس شهرستان کاشان انجام شد که نتایج به دست آمده حاکی از تأثیر مستقیم انگیزش تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بود. یافته های پژوهش نشان داد انگیزش تحصیلی اعم از انگیزش درونی و بیرونی به صورت مثبت و معنادار با پیشرفت تحصیلی رابطه دارد و انگیزش تحصیلی ۸ درصد از واریانس متغیر پیشرفت تحصیلی را تبیین می کند.

این نتایج با یافته‌های شعبانی (۱۴۰۱)، محمدی و همکاران (۱۴۰۱)، تربتی‌نژاد و همکاران (۱۴۰۱)، محمودی و سراج (۱۴۰۱)، حویزائی (۱۴۰۱)، موسوی (۱۴۰۱)، سینگ و همکاران (۲۰۲۲)، رافیولا و همکاران (۲۰۲۰) و عبدالرحمن (۲۰۲۰) همخوان است.

در تبیین ارتباط مثبت بین انگیزش تحصیلی با پیشرفت تحصیلی می‌توان گفت انگیزش تحصیلی در دانش‌آموزان از اهمیت بالایی برخوردار است. انگیزه تحرک لازم را برای به‌پایان رساندن موفقیت‌آمیز یک تکلیف، رسیدن به هدف یا دستیابی به نتیجه و درجه‌ی معینی از شایستگی در کار را فراهم می‌کند تا موفقیت لازم در امر یادگیری و پیشرفت تحصیلی حاصل شود. بررسی‌ها نشان می‌دهد که اغلب نوآوری‌ها، پیشرفت‌های تحصیلی و غیرتحصیلی، اکتشاف‌ها و خلاقیت‌ها، ناشی از همت و انگیزه‌ی بالا می‌باشد. افرادی که انگیزه تحصیلی بالایی دارند فعالیت‌های بیشتری می‌پذیرند، تکلیف‌های بیشتری را انجام می‌دهند و موفقیت بیشتری را به‌دست می‌آورند. هنگامی که یادگیرندگان انگیزه لازم را داشته باشند فرآیند ارتباط تسهیل شده، مطالب روان‌تر گشته، اضطراب کاهش یافته و خلاقیت و یادگیری نمایان می‌شود. بنابراین افزایش انگیزه دانش‌آموزان در پیشرفت تحصیلی آن‌ها، کیفیت کار مدرس و میزان موفقیت آن‌ها تأثیرگذار است (خاقانی بروجنی، ۱۴۰۰).

هرچه انگیزش دانش‌آموز برای تحصیل و درس خواندن بیشتر باشد، مسیر موفقیت تحصیلی برای وی هموارتر خواهد شد. زیرا انگیزه‌های درونی و بیرونی، موتور محرکه فعالیت‌های فرد در زمینه تحصیل بوده و سبب می‌شوند که وی مشکلات و موانع موجود در مسیر را به‌راحتی پشت سر گذاشته و به موفقیت و پیشرفت تحصیلی دست یابد. همچنین دانش‌آموزی که انگیزه بالایی در مسائل تحصیلی دارد از یادگیری و دستیابی به مطالب جدید لذت می‌برد و همین احساس خوشایند نسبت به درس سبب می‌گردد که کاستی‌ها و مشکلات را نادیده گرفته و تنها با هدف رسیدن به مدارج بالاتر علمی، به تلاش و کوشش در این زمینه ادامه دهد. به عبارت دیگر، دانش‌آموزی که از انگیزش پیشرفت مطلوب، برخوردار نباشد دلیل درس خواندن برای وی غیرقابل درک و غیرقابل فهم خواهد بود و دچار نوعی بلاتکلیفی در این زمینه خواهد شد که نتیجه آن قطعاً افت تحصیلی می‌باشد زیرا هدف خود را در زمینه تحصیل فراموش کرده و با بی‌انگیزگی فراوان سعی در گذران اوقات خود در محیط مدرسه خواهد داشت و همین مسئله او را از پیشرفت تحصیلی دور خواهد کرد (اسدی و همکاران، ۱۳۹۴).

نتایج پژوهش همچنین نشان داد بین انگیزش درونی و پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. در تبیین این نتیجه می‌توان گفت فرآیند تحصیل از عمده جریاناتی است که با سیستم انگیزشی درگیر است. داشتن انگیزه و احساس برانگیختگی در همه حال می‌تواند باعث افزایش انرژی و بهبود یادگیری شود. یادگیری معلول انگیزه‌های متفاوت است یکی از این انگیزه‌ها که نقش مهمی در جریان یادگیری دارد میل و رغبت شاگردان به آموختن است. رغبت، محرکی است که نیروی فعالیت را افزایش می‌دهد. برای اینکه شاگردان در هنگام یادگیری فعال باشند، باید به موضوعی که می‌خواهند فرا بگیرند علاقه‌مند باشند. معلم برای آنکه میزان یادگیری را در شاگردانش افزایش دهد باید در آن‌ها ایجاد انگیزه کند تا به درس علاقه‌مندتر شوند براساس اعتقاد و یافته‌های روانشناسان انگیزه‌ی واقعی انسان‌ها در یادگیری، انگیزه‌ی درونی آن‌ها است. فهمیدن مطالب انگیزه‌ی درونی آنان را تقویت خواهد کرد و سبب شوق یادگیری و کشف اطلاعات خواهد شد. به همین خاطر هر اندازه مطالب معنی دارتر و منطقی‌تر باشند کنجکاوی افراد را بیشتر تحریک می‌کنند. بر همین اساس، در کلاس درس نیز اگر معلم بتواند مطالب درسی را به‌صورت معنی‌دار و قابل درک ارائه دهد و آن‌ها را با موقعیت‌های واقعی زندگی ارتباط دهد شوق و انگیزه یادگیری در دانش‌آموز افزایش خواهد یافت. فعال‌سازی و تقویت انگیزش درونی در دانش‌آموزان، اهداف مبتنی بر یادگیری آن‌ها را برآورده خواهد ساخت و دوام و پایایی آن‌ها را تضمین خواهد کرد. دانش‌آموزی که دارای انگیزه‌های درونی قوی

می باشد نه صرفاً بر مبنای کسب نمرات برتر، جوایز و امتیازات ویژه، بلکه براساس انگیزه های درونی خویش وارد عمل خواهد شد. غالباً افرادی که با تحمل انواع سختی ها و مشقت ها به دنبال رسیدن به اهداف خود هستند. درواقع از انگیزش درونی خود به عنوان نیرودهنده و تقویت کننده استفاده می کنند. افراد خود انگیزه یا افرادی که دارای انگیزش درونی هستند، نیاز به استفاده مداوم از انگیزه های بیرونی ندارند هرچند استفاده از این مشوق ها آن ها را فعال تر و برانگیخته تر می سازد اما کاهش یا فقدان آن ها چندان تأثیری در کاهش انگیزه و عملکردشان نخواهد داشت (محمودی، ۱۳۹۸).

از دیگر نتایج پژوهش رابطه معنادار بین انگیزش بیرونی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بود. در تبیین این نتیجه باید گفت انگیزش بیرونی، ما را به کارهایی برمی انگیزد که نتایج آن برایمان سودمند و خوشایند است و یا ما را از رویدادهای ناخوشایند می رهاوند. یکی از نظریه های مهم انگیزش، نظریه خودگردانی است که توسط ریان و دسی گسترش یافته است. در این نظریه بین انگیزش خودگردان و انگیزش کنترل شده تمایز مهمی وجود دارد. در این نظریه، نه تنها کمیت یا شدت انگیزه مورد توجه قرار می گیرد، بلکه به کیفیت و چگونگی آن نیز تأکید می شود. براساس این نظریه، پیش بینی می شود که وقتی نیازهای ما برای رقابت، وابستگی و خودگردانی ارضا شود، انگیزه درونی نیز برانگیخته می شود و در صورت عدم ارضای انگیزه های مذکور احتمال بروز انگیزه درونی کاهش می یابد (خاقانی بروجنی، ۱۴۰۰). برای دانش آموزان مهم است که این دو انگیزش یادگیری را در فرآیند یادگیری با یکدیگر مکمل سازند (ژانگ و شائو، ۲۰۲۱). همچنین گاهی انگیزش دانش آموزان تحت تأثیر انتظارات معلم قرار می گیرد. معلمان از دانش آموزان قوی انتظارات بیشتری دارند و همین انتظارات بر بهبود عملکرد تحصیلی آن ها تأثیر می گذارد (بیابانگرد، ۱۳۹۷).

از طرفی نتایج پژوهش نشان داد متغیر پیش بین انگیزش درونی به گونه معنادار سهم معینی در تبیین پیشرفت تحصیلی ایفا می کند اما انگیزش بیرونی نقش معناداری در پیش بینی پیشرفت تحصیلی ندارد در تبیین این نتیجه می توان عنوان کرد جهت گیری درونی انگیزش، با بر خورداری از انگیزه درونی ضامن یادگیری و موفقیت تحصیلی دانش آموزان است. از این رو دانش آموزانی که خود انگیزه اند و برای خود اهداف آموزشی تعیین می کنند از موفقیت تحصیلی بیشتری برخوردارند زیرا زمانی که یادگیرندگان فعالیت های خود را براساس علایق درونی خود انجام دهند، به طور طبیعی بر روی آنها تمرکز بیشتری خواهند داشت و نیروی بیشتری را صرف انجام آن فعالیت ها خواهند کرد، در مقایسه با زمانی که به دلایل بیرونی آن عمل را انجام دهند چرا که جهت گیری بیرونی انگیزش نمی تواند ضامن یادگیری و موفقیت تحصیلی باشد. افزون بر این افرادی که دارای انگیزش درونی هستند بیشتر به قضاوت های خود متکی هستند. همین امر موجب می شود توجه خود را به خود فعالیت معطوف کنند و به کیفیت و کمیت پاداشی که می خواهند دریافت کنند نیاندیشند؛ در نتیجه از موفقیت بالاتری برخوردار گردند (حسن زاده و مهدی نژاد گرجی، ۱۳۹۳).

از جمله محدودیت های این پژوهش، به کارگیری پرسشنامه به عنوان تنها ابزار جمع آوری اطلاعات است که جنبه خودگزارشی دارد، لذا به دلیل احتمال سوگیری پاسخ دهندگان نتایج باید با احتیاط مدنظر قرار گیرد. همچنین از آنجایی که روش این پژوهش از نوع همبستگی بوده، نتیجه گیری علت معلولی از آن با محدودیت روبه رو است. پیشنهاد می شود در تحقیقات آتی از سایر ابزارهای سنجش از جمله مصاحبه و مشاهده نیز استفاده شود. با توجه به نتایج پژوهش مبنی بر وجود همبستگی میان انگیزش و پیشرفت تحصیلی، برنامه ریزان آموزشی باید به موضوع انگیزش تحصیلی بیش از پیش توجه نمایند چرا که در این صورت پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان ارتقا یافته و زمینه رشد و شکوفایی آینده سازان کشور فراهم می شود. همچنین

پیشنهاد می شود تأثیرات فضای مجازی به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در آینده مورد بررسی قرار گیرد.

منابع

- اسدی، بیت الله؛ حوریان، غلامرضا؛ زارعی، حبیب الله؛ یونسی، معصومه (۱۳۹۴). مقایسه امنیت روانی، انگیزش پیشرفت و اضطراب حالت و ارتباط آن ها با پیشرفت تحصیلی. کنفرانس بین المللی علوم انسانی، روانشناسی و علوم اجتماعی. <https://www.sid.ir/paper/835683/fa>
- بحرانی، محمود (۱۳۸۸). بررسی روایی و پایایی مقیاس انگیزش تحصیلی هارتر. مطالعات روانشناختی، ۵(۱)، ۷۲-۵۱. <https://ensani.ir/fa/article/27314>
- بیابانگرد، اسماعیل (۱۳۹۷). روان شناسی آموزش یادگیری. تهران: ویرایش.
- ترتبی نژاد، حسین؛ کاویار، اکرم؛ قندی زاده، مهناز (۱۴۰۱). پیش بینی پیشرفت تحصیلی براساس انگیزه پیشرفت و راهبردهای یادگیری خود تنظیمی دانش آموزان دختر دبیرستانی. فصلنامه پویا در آموزش علوم تربیتی و مشاوره، ۸(۱۶)، ۴۲-۲۴. <https://ensani.ir/fa/article/514682>
- حسن زاده، رمضان؛ مهدی نژاد گرجی، گلین (۱۳۹۳). رابطه بین جهت گیری های انگیزشی (درونی، بیرونی، بی انگیزشی) و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در درس زبان انگلیسی. مجله روانشناسی مدرسه، ۳(۳)، ۶۰-۳۸. <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1069765>
- حسینی، لیلا (۱۴۰۱). بررسی ارتباط عوامل آموزشی با انگیزه پیشرفت تحصیلی در دانشجویان (مورد مطالعه: دانشجویان حسابداری دانشکده فنی و حرفه ای اظهر اراک). مجله پیشرفت های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۵(۴۸)، ۱۴۷-۱۳۴. <https://ensani.ir/fa/article/498594>
- حبیبی، حمدالله؛ پاشایی فخری، آيسان؛ قسیمی ليقوان، آیدا؛ فلاحتی، سکینه (۱۴۰۰). مقایسه انگیزه و پیشرفت تحصیلی دانشجویان فنی مهندسی استعداد درخشان و از طریق آزمون دوره کارشناسی ارشد دانشگاه تبریز. فصلنامه آموزش مهندسی ایران، ۲۳(۹۰)، ۴۷-۲۷. <https://doi.org/10.22047/ijee.2021.252842.1788>
- حویزائی، زکیه (۱۴۰۱). تأثیر انگیزه و انگیزش بر یادگیری دانش آموزان. مجله پیشرفت های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۵(۵۷)، ۹۶-۸۱. magiran.com/p2558499
- خاقانی بروجنی، نگین (۱۴۰۰). تأثیر انگیزه بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان ابتدایی. ششمین کنفرانس ملی علوم انسانی و آموزش و پرورش با محوریت توسعه پایدار. <https://civilica.com/doc/۱۴۷۱۴۷۹/amp>
- خانی چلکاسری، فاطمه؛ احمدی، شقایق؛ صالحی، سپیده (۱۴۰۱). نقش معلم در انگیزش تحصیلی دانش آموزان و راهبردهای افزایش آن. مجله پژوهش و مطالعات علوم اسلامی، ۴(۳۵)، ۹۳-۷۶. <https://ensani.ir/fa/article/531386>
- سرحدی، مهدیه؛ مظلوم، سکینه؛ سلطانی نژاد، سمیه؛ اربوضا، میثم (۱۴۰۰). انگیزش تحصیلی و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی زاهدان. مجله افق توسعه آموزش علوم پزشکی، ۱۳(۴)، ۸۴-۷۱. <https://doi.org/10.22038/hmed.2021.60081.1174>
- سیف، علی اکبر (۱۴۰۰). مقدمه ای بر نظریه های یادگیری. تهران: دوران.

شعبانی، محمد مهدی (۱۴۰۱). بررسی رابطه انگیزش تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان پسر پایه سوم ابتدایی شهر ساوه. *مجله دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی*، ۵(۵۱)، ۱۸۹-۲۰۵. <https://ensani.ir/fa/article/503424>

شفیعی، صابر؛ علیدادی، فرامرز؛ زاده صفری، صغری (۱۴۰۰). بررسی مسئولیت پذیری دانش آموزان. *فصلنامه مطالعات و تحقیقات در علوم رفتاری*، ۳(۶)، ۶۶-۷۴. <https://ensani.ir/fa/article/461898>

محمدی، فرزانه؛ خواجه، مهدی؛ بامری، حسین؛ ملاشاهی، جمشید (۱۴۰۱). بررسی رابطه انگیزش تحصیلی و مؤلفه های آن با پیشرفت تحصیلی سوادآموزان دوره انتقال شهر زابل. *مجله پیشرفت های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش*، ۵(۵۱)، ۶۳۸-۶۹۱. magiran.com/p2488137

محمودی، حسین؛ سراج، مهدی (۱۴۰۱). پیشرفت تحصیلی و عوامل موثر بر آن در میان دانش آموزان و دانشجویان. *دومین کنفرانس ملی یافته های نوین در مدیریت، روانشناسی و حسابداری*. <https://civilica.com/doc/1601659>

محمودی، رقیه (۱۳۹۸). انگیزه و تأثیر آن در آموزش و یادگیری دانش آموزان. *اولین همایش ملی مدرسه فردا*. <https://civilica.com/doc/1013288/amp/>

موسوی، روزین (۱۴۰۱). رابطه انگیزش تحصیلی، مسئولیت پذیری و سبک یادگیری با عملکرد تحصیلی دانش آموزان. *مجله پیشرفت های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش*، ۵(۵۴)، ۲۸-۴۰. <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1989569>

نظری گزنی، فائزه؛ ضیائی، گیتی (۱۳۹۷). تاثیر اختلالات عاطفی موجود در خانواده بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در مدارس. *کنفرانس ملی دستاوردهای نوین جهان در تعلیم و تربیت، روانشناسی، حقوق و مطالعات فرهنگی و اجتماعی*. <https://www.sid.ir/paper/898149/fa>

Abdelrahman, R. M. (2020). Metacognitive awareness and academic motivation and their impact on academic achievement of Ajman University students. *Heliyon*, 6(9), 1-9.

<http://dx.doi.org/10.1016/j.heliyon.2020.e04192>

Harter, S. (1981). A new self-report scale of intrinsic versus extrinsic orientation in classroom: Motivational and informational components. *Developmental Psychology*, vol. 17(3), 300- 312.

<https://doi.org/10.1037/0012-1649.17.3.300>

Lepper, M. R., Corpus, J. H., & Iyengar, S. S. (2005). Intrinsic and Extrinsic Motivational Orientations in the Classroom: Age Differences and Academic Correlates. *Journal of Educational Psychology*, 97(2), 184-196. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.97.2.184>

Mauhay, L., Perote, L.M., Garcia, J., Santiago, J.M., & Aganan, J.L., (2023). Academic Motivation and Self-Efficacy Among Public School Senior High School Students: A Correlational Study. *Psychology and Education: A Multidisciplinary Journal*, 11(7), 659-664.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.8211168>

Muntean, L. M., Nireştean, A., Sima-Comaniciu, A., Măruşteri, M., Zăgan, C. A., & Lukacs, E. (2022). The Relationship between Personality, Motivation and Academic Performance at Medical Students from Romania. *International journal of environmental research and public health*, 19(15), 8993. <https://doi.org/10.3390/ijerph19158993>

Rafiola, R. H., Setyosari, P., Radjah, C. L., & Ramli, M. (2020). The Effect of Learning Motivation, Self-Efficacy, and Blended Learning on Students' Achievement in The Industrial Revolution 4.0. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 15(08), 71-82.

<https://doi.org/10.3991/ijet.v15i08.12525>

- Singh, M., James, P. S., Paul, H., & Bolar, K. (2022). Impact of cognitivemotivation on student engagement. *Heliyon*, 8 (7). <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e09843>
- Zhang, B. and Shao, X. (2021) A Study of Chinese College Students' English Learning Motivation. *Open Journal of Social Sciences*, 9, 273-279. <https://doi.org/10.4236/jss.2021.97019>

Studying the relationship between academic motivation and academic achievement in 9th grade female students

^۱Hamidreza Shams Ravandi , ^۲Anis Shiri , ^۳Azar Oruji

Abstract

The present study was conducted with the aim of investigating the relationship between academic motivation and academic achievement in students. The research was applied in terms of purpose and descriptive in terms of the method of data collection and was a sample of correlation designs. The statistical population of this research included all ninth grade female students of schools in Kashan city in the academic year of ۱۴۰۱-۱۴۰۲ among which ۱۰۳ ninth grade students of Saadi school were selected using available sampling methods. In order to measure academic motivation, Harter's Academic Motivation Questionnaire (۱۹۸۱) was used and to measure the academic progress of students, the GPA of the first semester of ۱۴۰۱-۱۴۰۲ was examined. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics including Pearson correlation coefficient and regression analysis in spss-۲۶ software. The results of the research showed that there is a positive and significant relationship between academic achievement and the variables of academic motivation ($r=۰/۲۹۳$ $P<۰/۰۱$) intrinsic motivation ($r=۰/۳۱۳$ $P<۰/۰۱$) and extrinsic motivation ($r=۰/۲۰۴$ $P<۰/۰۵$). So that with the increase of academic motivation, the academic performance of students increases. Also, the results of the regression analysis showed that ۸٪ of the changes in the academic achievement variable can be explained by academic motivation. Therefore, considering the importance of academic motivation in the academic progress of students, it is suggested that educational planners pay more attention to the category of motivation and provide the context for the growth and prosperity of students.

Key words: academic motivation, academic achievement, intrinsic motivation, extrinsic motivation, students

^۱ Bachelor's degree student, Department of Social Sciences Education, Farhangian University, Imam Khomeini Center, Kashan, Iran

^۲ Bachelor's degree student, Department of Social Sciences Education, Farhangian University, Imam Khomeini Center, Kashan, Iran

^۳ PhD in psychology, Department of Psychology, Farhangian University, Imam Khomeini Center, Kashan, Iran (Corresponding Author)